

The Pharisees Vs. the Sadducees

1) רמב"ן בראשית מ"ט

אבל ענינו, שלא יסור שבט מיהודה אל אחד מאחיו, כי מלכות ישראל המושל עליהם ממנו יהיה, ולא ימשול אחד מאחיו עליו. וכן לא יסור "מחוקק מבין רגליו", שכל מחוקק בישראל אשר בידו טבעת המלך, ממנו יהיה, כי הוא ימשול ויצוה בכל ישראל, ולו חותם המלכות, "עד כי יבא שילה ולו יקתה כל העמים" לעשות בכולם כרצונו, וזהו המשיח, כי: השבט ירמוז לדוד שהוא המלך הראשון אשר לו שבט מלכות, ו"שילה" הוא בנו אשר לו יקתה העמים.

והכתוב הזה רמז, כי יעקב המליך שבט יהודה על אחיו, והוריש ליהודה הממשלה על ישראל...וענין שאול היה, כי בעבור שדבר שאלת המלכות בעת ההיא נתעב אצל הקדוש ברוך הוא, לא רצה להמליך עליהם מן השבט אשר לו המלכות שלא יסור ממנו לעולמים, ונתן להם מלכות שעה...ולפי דעתי, היו המלכים המולכים על ישראל משאר השבטים אחרי דוד עוברים על דעת אביהם ומעבירים נחלה...וזה היה עונש החשמונאים, שמלכו בבית שני, כי היו חסידי עליון, ואלמלא הם נשתכחו התורה והמצות מישראל, ואף על פי כן נענשו עונש גדול, כי ארבעת בני חשמונאי הזקן החסידים המולכים זה אחר זה, עם כל גבורתם והצלחתם, נפלו ביד אויביהם בחרב, והגיע העונש בסוף למה שאמרו רז"ל: "כל מאן דאמר מבית חשמונאי קאתינא עבדא הוא", שנכרתו כלם בעון הזה. ואף על פי שהיה בזרע שמעון עונש מן הצדוקים, אבל כל זרע מתתיה חשמונאי הצדיק לא עברו אלא בעבור זה שמלכו ולא היו מזרע יהודה ומבית דוד, והסירו השבט והמחוקק לגמרי, והיה עונשם מדה כנגד מדה, שהמשיל הקדוש ברוך הוא עליהם את עבדיהם והם הכריתום.... ואפשר גם כן שהיה עליהם חטא במלכותם מפני שהיו כהנים, ונצטוו: "תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת ועבדתם עבודת מתנה אתן את כהונתכם", ולא היה להם למלוך, רק לעבוד את עבודת ה'.."

2) קידושין ס"ו.

דתניא מעשה בינאי המלך שהלך לכוחלית שבמדבר וכיבש שם ששים כרכים ובחזרתו היה שמח שמחה גדולה וקרא לכל חכמי ישראל אמר להם אבותינו היו אוכלים מלוחים בזמן שהיו עסוקים בבנין בית המקדש אף אנו נאכל מלוחים זכר לאבותינו והעלו מלוחים על שולחנות של זהב ואכלו והיה שם אחד איש ליך לב רע ובליעל ואלעזר בן פועירה שמו ויאמר אלעזר בן פועירה לינאי המלך ינאי המלך לבם של פרושים עליך ומה אעשה הקם להם בציץ שבין עיניך הקים להם בציץ שבין עיניו היה שם זקן אחד ויהודה בן גדידיה שמו ויאמר יהודה בן גדידיה לינאי המלך ינאי המלך רב לך כתר מלכות הנח כתר כהונה לזרעו של אהרן שהיו אומרים אמו נשבת במודיעים ויבוקש הדבר ולא נמצא ויבדלו חכמי ישראל בזעם ויאמר אלעזר בן פועירה לינאי המלך ינאי המלך הדיוט שבישראל כך הוא דינו ואתה מלך וכהן גדול כך הוא דינך ומה אעשה אם אתה שומע לעצתי רומסם ותורה מה תהא עליה הרי כרוכה ומונחת בקרן זוית כל הרוצה ללמוד יבוא וילמוד אמר רב נחמן בר יצחק מיד נזרקה בו אפיקורסות דהוה ליה למימר תינח תורה שבכתב תורה שבעל פה מאי מיד ותוצץ הרעה על ידי אלעזר בן פועירה ויהרגו כל חכמי ישראל והיה העולם משתומם עד שבא שמעון בן שטח והחזיר את התורה ליושנה

3) אבות פרק א' משנה ג

"אנטיגנוס איש סוכו קיבל משמעון הצדיק הוא היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא הו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם"

4) אבות דרבי נתן:

"אנטיגנוס איש סוכו היו לו שני תלמידים שהיו שונים בדבריו והיו שונים לתלמידים ותלמידים לתלמידים. עמדו ודקדקו אחריהן ואמרו מה ראו אבותינו לומר דבר זה אפשר שיעשה פועל מלאכה כל היום ולא יטול שכרו ערבית? אלא אילו היו יודעין אבותינו שיש עולם אחר ויש תחיית המתים לא היו אומרים כך. עמדו ופירשו מן התורה ונפרצו מהם שתי פרצות צדוקים וביתוסין. צדוקים על שום צדוק ביתוסי על שום ביתוס. והיו משתמשין בכלי כסף וכלי זהב כל ימיהם. שלא היתה דעתן גסה עליהם אלא צדוקים אומרים מסורת הוא ביד פרושים שהן מצערין עצמן בעולם הזה ובעולם הבא אין להם כלום"

5) ספרי

כי את דבר ה' בזה זה צדוקי, ואת מצותו הפר זה אפיקורוס... (שלח קיב)

6) שבת כ"ב

"תנו רבנן שבעה פרושין הן, פרוש שיכמי, פרוש נקפי, פרוש קיזאי, פרוש מדוכיא, פרוש מה חובתי ואעשנה, פרוש מאהבה פרוש מיראה. פרוש שכמי זה העושה מעשה שכם, פרוש נקפי זה המנקף את רגליו, (מהלך בשפלות עקב בצד גודל ואינו מרים רגליו מן הארץ ומתוך כך מנקף אצבעותיו באבנים). פרוש קיזאי, א"ר נחמן בר יצחק זה המקיז דם לכתלים, (עושה עצמו כעוצם עינו שלא יסתכל בנשים, ומתוך כך מכה ראשו בכותל והדם יוצא). פרוש מדוכיא אמר רבה בר שילא דמשפע כי מדוכיא (הולך כפוף כבוכנא), פרוש מה חובתי ואעשנה, הא מעליותא היא, אלא דאמר מה חובתי תו ואעשנה, (מראה עצמו כאילו קיים את הכל), פרוש מאהבה (מאהבת שכר המצות ולא מאהבת מצות הבורא), פרוש מיראה, אמרו ליה אביי ורבא לתנא לא תיתני פרוש מאהבה פרוש מיראה, דאמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה... אמר לה ינאי מלכא לדביתהא אל תתיראי מן הפרושין ולא ממי שאינן פרושין אלא מן הצבועין, שדומין לפרושין, שמעשיהן כמעשה זמרי ומבקשין שכר כפנחס."

6) יומא פרק א' משנה ה'

מסרוהו זקני בית דין לזקני כהונה, והעלוהו לעליית בית אבטינס, והשביעוהו ונפטרו והלכו להם. ואמרו לו: אישי כהן גדול, אנו שלוחי בית דין, ואתה שלוחנו ושליח בית דין, משביעין אנו עליך במי ששיכן שמו בבית הזה, שלא תשנה דבר מכל מה שאמרנו לך.

הוא פורש ובוכה, והן פורשין ובוכין. הוא פורש ובוכה שחשדוהו צדוקי, והם פורשין ובוכין דא"ר יהושע בן לוי כל החושד בכשרים לוקה בגופו, וכל כך למה, שלא יתקן מבחוץ ויכניס כדרך שהצדוקין עושין. תנו רבנן מעשה בצדוקי אחד שהתקין מבחוץ והכניס, ביציאתו היה שמח שמחה גדולה, פגע בו

אביו אמר לו בני אף על פי שצדוקין אנו מתיראין אנו מן הפרושים, אמר לו כל ימי הייתי מצטער על המקרא הזה כי בענן אראה על הכפורת, אמרתי מתי יבוא לידי ואקיימנו, עכשיו שבא לידי לא אקיימנו. אמרו לא היו ימי מועטין עד שמת והוטל באשפה, והיו תולעין יוצאין מחוטמו. ויש אומרים ביציאתו ניגף, דתני רבי חייא כמין קול נשמע בעזרה שבא מלאך וחבטו על פניו, ונכנסו אחיו הכהנים ומצאו ככף רגל עגל בין כתפיו... (שם י"ט):

7) עירובין ס"ח:

"צדוקי הרי הוא כנכרי, ורבן גמליאל אומר צדוקי אינו כנכרי, ואמר רבן גמליאל מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי בירושלם, ואמר לנו אבא מהרו והוציאו את הכלים למבוי עד לא יוציא ויאסר עליכם..."

8) ראש השנה כ"ב

תנו רבנן, מה קלקול קלקלו הבייתוסין, פעם אחת בקשו בייתוסין להטעות את חכמים, שכרו שני בני אדם בד' מאות זוז, אחד משלנו ואחד משלהם, שלהם העיד עדותו ויצא, שלנו אמרו לו אמור כיצד ראית את הלבנה, אמר להם עולה הייתי במעלה אדומים וראיתיו שהוא רבוץ בין ב' סלעים, ראשו דומה לעגל, אזניו דומין לגדי, קרניו דומות לצבי, וזנבו מונחת לו בין ירכותיו, והצצתי בו ונרתעתי ונפלתי לאחורי, ואם אין את מאמינים לי הרי מאתים זוז צרורין לי בסדיני. אמרו לו מי הזקיקך לכך, אמר להם שמעתי שבקשו בייתוסים להטעות את חכמים, אמרתי אלך אני ואודיע להם, שמא יבואו בני אדם שאינם מהוגנין ויטעו את חכמים, אמרו לו מאתים זוז נתונין לך במתנה, והשוכרך ימתח על העמוד, באותה שעה התקינו שלא יהו מקבלין (עדות) אלא מן המכירין.

9) סוכה מ"ח:

"...ולמנסך אומר לו הגבה ירך, שפעם אחד נסך אחד על גבי רגליו ורגמוהו כל העם באתרוגיהן... תנו רבנן מעשה בצדוקי אחד שניסך על גב רגליו ורגמוהו כל העם באתרוגיהן, ואותו היום נפגמה קרן המזבח והביאו בול של מלח וסתמוהו..."

10) שבת י"ג

...כיוצא בו לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ שמא ירגילנו אצלו, וכי מרגילו אצלו מאי הוי, אלא אימא שמא יאכילנו דברים טמאין... אמר אביי גזירה שמא יאכילנו דברים שאינן מתוקנין... שהיו בייתוסין אומרים עצרת אחר השבת, ניטפל להם רבן יוחנן בן זכאי ואמר להם, שוטים מנין לכם, ולא היה אדם אחד שהיה משיבו חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו, ואמר משה רבינו אוהב ישראל היה, ויודע שעצרת יום אחד הוא, עמד ותקנה אחר שבת, כדי שיהו ישראל מתענגין שני ימים... אמר לו שוטה, ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטילה שלכם, כתוב אחד אומר תספרו חמשים יום, וכתוב אחד אומר שבע שבתות תמימות תהיינה, הא כיצד, כאן ביום טוב שחל להיות בשבת, כאן ביום טוב שחל להיות באמצע שבת"

11) Josephus, Antiquities of the Jews chapter 18

The Jews had for a great while had three sects of philosophy peculiar to themselves; the sect of the Essens, and the sect of the Sadducees, and the third sort of opinions was that of those called Pharisees...Now, for the Pharisees, they live meanly, and despise delicacies in diet; and they follow the conduct of reason; and what that prescribes to them as good for them they do; and they think they ought earnestly to strive to observe reason's dictates for practice.

....They also believe that souls have an immortal rigor in them, and that under the earth there will be rewards or punishments, according as they have lived virtuously or viciously in this life; and the latter are to be detained in an everlasting prison, but that the former shall have power to revive and live again; on account of which doctrines they are able greatly to persuade the body of the people; and whatsoever they do about Divine worship, prayers, and sacrifices, they perform them according to their direction;

4. But the doctrine of the Sadducees is this: That souls die with the bodies; nor do they regard the observation of anything besides what the law enjoins them; for they think it an instance of virtue to dispute with those teachers of philosophy whom they frequent: but this doctrine is received but by a few, yet by those still of the greatest dignity. But they are able to do almost nothing of themselves; for when they become magistrates, as they are unwillingly and by force sometimes obliged to be, they addict themselves to the notions of the Pharisees, because the multitude would not otherwise bear them.

12) מגילת תענית

בעשרין ותמניא (כ"ח) לטבת יתיבת כנשתא על דינא מפני שהיו הצדוקין יושבין בסנהדרין ינאי המלך ושלומציון המלכה יושבת אצלו ולא אחד מישראל יושב עמהם חוץ משמעון בן שטח והיו שואלין תשובות והלכות ולא היו יודעין להביא ראיה מן התורה. אמר להם שמעון בן שטח: כל מי שהוא יודע להביא ראיה מן התורה כשר לישב בסנהדרין. פעם אחת נפל דבר של מעשה ביניהם ולא היו יודעים להביא ראיה מן התורה אלא אחד שהיה מפטפט כנגדו ואומר: תן לי זמן ולמחר אשוב. נתן לו זמן הלך וישב לו בינו לבין עצמו ואינו יכול להביא ראיה מן התורה. למחר נתבייש לבא ולישב בסנהדרין והעמיד שמעון בן שטח אחד מן התלמידים והושיבו במקומו; אמר להם אין פוחתין בסנהדרין משבעים ואחד וכך עשה להם בכל יום ויום עד שנסתלקו כלם וישבה סנהדרין של ישראל. יום שנסתלקה סנהדרין של צדוקים וישבה סנהדרין של ישראל עשאוהו יום טוב."